

ШҮРЛЫ ЖОЛ

1991 жылдың 10 январынан шыға бастады

Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Заң шығару палатасы Кеңесінің, Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенаты Кеңесінің және Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинетінің газеті

№75 (3340), сәрсенбі,
17 сентябрь, 2025 жыл

НАМАНГАН – ҮЛКЕН ЖАСАМПАЗДЫҚ АЛАҢЫНА, ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЖОЛЫНА ТҮСКЕН АУМАҚ

Президент Шавкат Мирзияев өңірлердің дамуымен, халықтың тыныс-тіршілігімен танысу үшін 16 сентябрь күні Наманган облысына келді.

Өңірдегі құрылыстың қарқыны қала қақпасы — әуежайдан-ақ аңғарылады. Мұнда 140 миллион доллар инвестицияға жаңа терминалдар салынууда.

Бұл жоба мемлекет басшысының өткен жылы облысқа сапары кезінде ұсынылған болатын. Бүгінде құрылыс жұмыстары қызу жүріп жатыр.

Қазіргі әуежай туристер ағыны үшін тым тар. Үш қабатты ғимарат ретінде салынып жатқан жаңа терминал жолаушылар өткізу қабілетін 2,5 есеге арттырады. Шекаралық бақылау және визалық бөлімшелер, бизнес-холл, сауда және қоғамдық тамақтану орындары, медициналық кабинет, “Duty free” дүкендері заман талабына сай болады.

Әуежайда үлкен жүк терминалы да салынууда. Ол тәулігіне 50 тонна жүк тасымалдауға және 90 елге экспорттауға мүмкіндік береді. Ең бастысы, бұл алқапта біртұтас жүк тасымалдау жүйесін құруға мүмкіндік береді. Облыстың іскерлік, экспорттық және транзиттік әлеуеті артады.

Мәселен, биыл Наманган облысына 1,5 миллион шетелдік және 2 миллионнан астам жергілікті туристерді тартып, қызмет экспортын 210 мың долларға жеткізу жоспарлануда. Әндіжан, Ферғана облыстарынан да экспорт көлемі артып келеді.

Әуежайда да арнайы қызмет көрсету жабдықтары жаңартылды. Бұл әртүрлі көлемдегі ұшақтарды қабылдауға және оларға қызмет көрсетуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ қоғамдық тамақтану, жанармай құю кешені және басқа да шаруашылық ғимараттары салынады. Жаңа терминалдар келесі жылы пайдалануға беріледі деп жоспарлануда.

Мемлекет басшысы әуежай маңындағы инфрақұрылымды тиісті деңгейде дамыту бойынша тапсырма берді. Әуежайдың айналасында әлемнің озық тәжірибесіндегідей қонақүйлер, сауда және ойын-сауық кешендері, барлық заманауи қызмет көрсету орындары болуы керектігі баса айтылды. Қонақтарға арналған ынғайлылықты кеңейту үшін тұрақ пен қызмет көрсету нысандарын ұйымдастыру міндеті қойылды.

Содан соң Президент Шавкат Мирзияев Чуст ауданындағы “Мега-тон” кәсіпорнының газобетон блоктарын шығаратын кешенінде болды.

Халық санының өсуі және урбанизацияның кеңеюі жоғары сапалы құрылыс материалдарына сұранысты жылдан-жылға арттыруда. Елімізде құрылыс материалдары өнеркәсібі қарқынды дамып келеді. Заманауи технологиялар екілініп, тиімділігі жоғары өнімдер игеріледі.

“Наманган” еркін экономикалық аймағында орналасқан және “Турон-банк” қаржыландыратын газоблок кәсіпорны — соның бірі. Құны 40 мил-

лион АҚШ доллары болатын бұл жоба аясында Қытай, Германия, Дания сияқты елдерден инновациялық технологиялар екілініп орнатылды. Сондықтан шығарылатын өнімнің сапасы мен тиімділігі жоғары.

Мысалы, неміс технологиясы энергия тиімділігін қамтамасыз етеді. Мұндай газблогынан салынған ғимарат сыртқы оқшаулауды қажет етпейді, ал ішіндегі жылу мен салқындық жоғалту төрт есе аз болады. Нәтижеде электр энергиясының құны 45 пайызға дейін төмендейді.

Өндірісте “Мега-тон” кәсіпорнының еншілес кәсіпорны “Наманган цементті” 550 маркалы цемент пайдаланылады. Бұл арқылы қосымша күн тізбегі құрылды. Кәсіпорында 500 жаңа жұмыс орны ашылды.

Мемлекет басшысы мұндағы жұмыс барысын, зертхана мен өнімдерді аралап көрді. Жауаптылар өнімнің сапасы, ыстық пен суыққа төзімділігі туралы ақпарат берді.

— Құрылыс саласының уақыт талабына бейімделіп, сапалы өнім шығарып жатқаны қуантанды, — деді мемлекет басшысы. — Мұндай инновациялық технологиялар импорттың үлесі жоғары басқа салаларда да қолданылуы керек. Сонда базарда бәсеке, сатып алушылар арасында таңдау, аймақтарда жұмыс орындары көбейеді. Ол үшін біз бастамашыл кәсіпкерлерге қолдау көрсетуді жалғастырамыз.

Бұл кәсіпорын жылына 600 мың текше метр өнім өндіретін болады. Бұл облыстың кіріпше деген сұранысының 28 пайызын өтейді деп күтілуде.

Жобаның екінші кезеңінде автоклавты газдалған бетон қабырғаларын, арнайы желім, химиялық қоспалар мен сылақтарды локализациялау жоспарлануда.

Президент Шавкат Мирзияев Жаңа Наманган ауданында салынған “Тараққие” өнеркәсіптік-сервистік аймағының жобаларымен танысты. Елімізде кәсіпкерлерге қолайлы жағдай жасау, экономика салаларын әртараптандыру және халықты жұмыспен қамту мақсатында жер-жерлерде технопарктер мен шағын өнеркәсіптік аймақтар құрылуда. Бүгінде Наманган облысында 1,5 мың гектар аумақта 73 өнеркәсіптік аймақ бар.

Мұның нәтижесі Жаңа Наманган ауданына қарасты “Сохи” махалласында да анық байқалады. Бұрын кәсіпкерлер мен колөнершілер өз үйлерінде шектеулі жағдайда жұмыс істесе, қазір заманауи инфрақұрылымы бар біртұтас кешенде жұмыс істеуде.

“Ғыждуан тәжірибесі” негізінде 10 гектар жерде құрылған бұл аймақта 113 жоба орналасқан. Олардың тұрақты жұмыс істеуі үшін бюджет

есебінен электр қуаты, ауызсу және кәріз желілері, ішкі жолдар сияқты қажетті инфрақұрылымдар салынды.

Осының нәтижесінде 500 миллиард сумдық өндіріс пен қызмет көрсетудің жылдық қуаттылығы жасалып, 4 мың 800 жаңа жұмыс орны ашылды. Көрші аудандардан 170 кәсіпкердің тартылып, 350-ден астам шаруашылықта кооперативтік өндірістің құрылуы халықтың экономикалық белсенділігін одан әрі арттыра түсті.

Тағы бір маңызды тұсы — бұл жердегі дайын құрал-жабдықтар мен тәжірибелерді пайдалана отырып, жұмыссыз азаматтарды өз мамандықтары бойынша қайта даярлауға мүмкіндік бар. Бұл жұмыссыздық пен кедейшілікті азайтып, халықтың әлауатын жақсартды.

Мемлекет басшысы көліктерге техникалық қызмет көрсететін сервистік орталықтардың жұмысын аралап көріп, ұста шеберлермен әңгімелесті.

— Елімізде жаңа автомобиль зауыттары іске қосылуда. Халықтың табысы артып, көліктер саны көбейіп келеді. Бірақ сервистік қызмет көрсетуге әлі көп мүмкіндік бар. Мысалы, шетелдік көліктерге қызмет көрсету жеткіліксіз. Мұны жүйелі жолға қою арқылы халықты жұмыспен қамтуға және қызмет көрсету сапасын қамтамасыз етуге болады, — деді Шавкат Мирзияев.

Сондықтан мұндай қызмет көрсету орталықтарын басқа аудандарда да ұйымдастырып, білікті шеберлер даярлау жөнінде тапсырмалар берілді.

Президент өнеркәсіптік аймақта шығарылған жиһаздар көрмесімен де танысты. Жергілікті өнеркәсіпті дамытуға, кәсіпкерлердің қызметін кеңейтуге қолдау көрсету, жастардың тәжірибе жинақтап, жұмысқа орналасуына ықпал ету міндеттері қойылды.

Мұндай кешендерде де адамды құрметтеуге заманауи көзқарас болуы керектігі баса айтылды. Өрт қауіпсіздігі мен техникалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қызметкерлердің жұмыс кезінде демалуы үшін жағдай жасау маңызды екені айтылды.

Содан соң Президент Шавкат Мирзияев Наманган облысының Чортөк ауданындағы “Айқирон-1” сорғы станциясына аралап көрді.

Үлкен Наманган магистральдық каналының бойында орналасқан бұл сорғы 815 гектар жерді суаруда. Бірақ ескірген агрегаттардың себебінен өнімділігі төмен, шығыны көп болды. Атап айтқанда, жыл сайын шамамен 6 миллион киловатт-сағат электр энергиясы тұтынылды.

Кәсіпкер мұнда мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде энергия

үнемдейтін қондырғылар мен заманауи қондырғылар орнатты. Жаңартылған жүйе жылына электр қуатын қырық пайызға дейін үнемдеуге мүмкіндік береді.

Жаңа сорғылардың үнемділігімен қатар су шығару қуаты да жоғары. Бұл егістіктерді суару көлемін ұлғайтып, өнімділікті арттырады.

Облыста екі жүзден астам сорғы станциясы бар. Оның 43-і мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде “Наммоторс су құбыры” кәсіпорнына 10 жыл мерзімге басқаруға берілді. Бұл үдеріске 40 миллиард сум инвестиция бағытталды. Нысандарда орнатылған сорғы қондырғылары жергіліктендірілген.

Мемлекет басшысы “Айқирон-1” тәжірибесіне сүйене отырып, екі жыл ішінде облыстағы барлық сорғы станцияларын жаңартып, еліміздің өзге өңірлеріне де кезек-кезеңімен енгізуді тапсырды.

Технологияларды жаңартып қана қоймай, оны тиімді басқарып, дұрыс пайдалану маңызды екені баса айтылды. Ғылыммен, біліммен жұмыс істесе, жаңғыртудың экономикалық тиімділігі артады. Ауыл шаруашылығында өнімділік артып, азық-түлік қауіпсіздігі мен халықтың өмір сүру деңгейі жақсарыды.

Жауаптылар алдағы уақытта 750-ден астам фермерлік шаруашылығына күн батареялары мен тамшылатып суару жүйесінен қуат алатын шағын сорғылар енгізілетіні туралы хабарлады.

Мемлекет басшысы Наманган қаласында мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде құрылған “Фирдавс” күндізгі күтім орталығында болды.

Еліміздің Ата Заңы мен халықты әлеуметтік қорғау стратегиясы негізінде адамдық қадір-қасиетін аясы кеңейіп, осы саладағы қызмет көрсетулер мұқтаж жандарға жақындатылуда. Атап айтқанда, үстіміздегі жылдың март айынан бастап Өзбекстанда мүмкіндігі шектеулі балаларға күндізгі күтім көрсету қызметі іске қосылды. Мұндай жобалар жеке серіктестік негізінде, мемлекет тарапынан субсидиялау арқылы жүзеге асырылады.

Кәсіпкер Саяра Қасымова негізін қалаған “Фирдавс” күндізгі күтім орталығы — соның бірі. Орталық 36 орынға есептелген және арнайы білім беру және оналту қызметтерін көрсетеді. Балалар күні бойы тоғыз сағаттық жеке оқыту бағдарламаларымен қамтылады. Жаттығуларды білікті невропалогтар, дефектологтар, аудиологтар, мұғалімдер, психологтар жүргізеді.

Бұл қызметті пайдаланатын аналар балаларына деген сүйіспеншілік пен қамқорлық үшін Президентімізге алғыстарын білдірді. Айтуларында, бұрын мұндай балалар қоғамнан оқшауланғанда үйде отыратын. Жаңа әлеуметтік қорғау жүйесінің арқасында олар да “жарыққа” шығып жатыр. Мүмкіндігі шектеулі балалар инклюзивті білім беруге, қызықты сабақтар мен іс-шараларға тартылып, өмірлік дағдыларды меңгеруде. Бұл мүгедек балалары бар отбасылар үшін үлкен көмек және жан тыныштығы болмақ.

Президент елімізден ешкім де шет қалмайтынын, мұндай әлеуметтік жобалардың ауқымды кеңейтінін қадап айтты.

Сондай-ақ мемлекет басшысы жергілікті “Faol hayotga qadam besh izmat” жауапкершілігі шектеулі қоғамның қызметімен танысты. Орталық биыл кәсіпкер Хосият Ортикованың жеке қаражатына құрылған. Мұнда күтімді қажет ететін жандарға заманауи қолайлы жағдайлар жасалып, емдеу-оналту қызметі қарастырылған. Орталық 16 орынға арналған.

Мұнда медицина мамандары күн сайын жеке бағдарламалар бойынша 8 сағаттық сессия өткізеді. Олар адамның денсаулығын қалпына келтіруге, функционалдық мүмкіндіктерін арттыруға және әлеуметтік өмірге оралуға көмектеседі.

Маңыздысы, өткен кезеңде жүргізілген емдеу шаралары өз жемісін

бере бастады. Атап айтқанда, сегіз адамның өзіне-өзі қызмет көрсету деңгейі жақсарып, отбасының бес мүшесі жұмысқа орналасты.

“Белсенді өмірге қадам” бағдарламасы мен күндізгі күтім адамдардың салауатты өмірге оралуына, ал отбасылардың экономикалық және әлеуметтік мүмкіндіктерін арттыруға жол ашады. Бұл қызметтер арқылы науқастардың өмірінде ғана емес, олардың отбасында, қоғамда да он өзгерістер байқалады.

Бұл бағыттағы мемлекеттік-жекеменшік серіктестік бағдарламасына республика бойынша 600 кәсіпкер тартылса, оның 46-сы Наманган облысында жұмыс істейді. “Белсенді өмірге қадам” бағдарламасы бойынша еліміздегі қамқорлыққа мұқтаж 24 мың азамат, 3 мыңға жуық мүмкіндігі шектеулі бала күндізгі күтіммен қамтылған.

Президент Шавкат Мирзияев Нарын ауданындағы “Фишвел Норин” кәсіпорнының жұмысымен танысты. Балық шаруашылығы халықтың денсаулығы мен азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. Балықтың көптігі басқа өнімдерінің бағасына он әсер етеді. Оны үйде өсіру отбасыларға қосымша табыс әкеледі.

Елімізде балық шаруашылығын дамыту мәселесі осылайша қолға алынууда. Суы тұщы аудандарда инвестициялық және кооперация жобаларына белсенді қолдау көрсетілуде.

“Фишвел Норин” кәсіпорны мұндай жобаны 3 миллион доллар есебіне іске қосты. Екі гектардан астам аумақта 76 инновациялық әуіз құрылды. Қазіргі уақытта оның 40-ы пайдалануға берілді, онда форель балығы интенсивті әдіспен өсіріледі. Жалпы мұнда жылына 2 мың тонна ет өндіріліп, 5 миллион доллардың экспорты жоспарланған.

Маңыздысы, кәсіпорын жергілікті тұрғындарды балық өсіруге үйретуде. Хожакорғанча махалласындағы 25 қаластермен ынтымақтасып, олардың әрқайсысы жылына 150 миллион сумаға дейін табыс алууда.

Мұны одан әрі кеңейтіп, Нарын және Үшқорған аудандарындағы 100 отбасын балық шаруашылығына тарту жоспарлануда. Атап айтқанда, 2 мың тонна форель балығының 500 тоннасы үйлерде өсіріледі. Нәтижеде 300-ден астам адам жұмыспен қамтылады.

Балық шаруашылығының дамуы тағы бір бағытты да тудырды — кәсіпорын жанынан заманауи мейрамхана салынды. Балықтан түрлі тағамдар әзірлеп, қонақтарға ұсынады. Бұл да туризм мен басқа да қызметтердің кеңеюіне ықпал етеді.

Президент жауаптыларға республикадағы форель өсіруге болатын аудандарды анықтап, бұл жүйені кеңінен насихаттауды тапсырды. Нидерландық серіктестермен балық жемдерін өндіру, Нарындағы тік құдықтардың жанына жасанды тоғандар орнату және халыққа тарату бойынша міндеттер қойылды.

Бұл ретте Наманган облысында мелиоративтік құдықтардың айналасында мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде тағы 34 интенсивті әуіз салынды. Тағы бір айта кететін жайт, балық өсірілетін су минералдармен байытылғандықтан ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруге пайдаланылады. Бұл ретте шетелдік мамандардың тәжірибесіне сүйенеді.

Мұнда мемлекет басшысына “Реформалар штабы” қызметі туралы ақпарат берілді. Атап өткендей, кәсіпкерлермен бірлесіп отырып, 1 миллиард доллардың жобалары жүзеге асырылуда. Нәтижесінде барлығы 12 мың жұмыс орны ашылды, бюджетке қосымша 200 миллиард сум қосылып, 160 миллион доллар экспорт көзі ашылады.

Атап айтқанда, осындай мақсатты жұмыстар арқылы Мынбұлақ, Нарын аудандарының экономикасын көтеру көзделуде. Халыққа дайын жобалар беріп, оларға кәсіптік бағдар беру және жұмыспен қамтамасыз ету шаралары белгіленді.

Сондай-ақ Президент Нарын ауданындағы “Расулов Ғафуржон угли Баходир” фермерлік шаруашылығының егістік алқабын аралап, мақта жинау барысымен танысты. Мұнда мақтаның шетелдік сұрыптары егіліп, жоғары өнім алынған. Химиялық өңдеуге ұшқышсыз аппараттар, терімге заманауи машиналар жұмылдырылған. Олардың көмегімен мақта бұзылмай, таза теріп алынууда.

Мемлекет басшысы Наманган облысына сапары барысында Нарын ауданындағы “Шурарик” махалласында болды.

Махалланың жағдайы қиын. Ішкі жолдар жөндеуді қажет етеді, көше шамдары мен су ағызу жүйесі жоқ. Мұнда 5 мыңнан астам адам тұрады. 62 аз қамтылған отбасы, 118 жұмыссыз бар 157 адам көші-қонда.

Негізінде, ауданаралық жолдың бойында орналасқан махалланың кәсіпкерлікті, сауданы, қызмет көрсету саласын дамытуға мүмкіндігі мол. Бос тұрған ғимараттарды мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде пайдалануға беруге болады.

Президент аумақтағы түйткілді мәселелерге қатысты тұрғындардың пікірін тыңдады.

— Енді біз “Жаңа Өзбекстан” рухын алып, бұл махалланы түбегейлі өзгертеміз. Көшелер абаттандырылып, келбеті жаңарады. Адамдардың өмір сүруіне, серуендеуіне, балаларымен бірге демалуына лайықты жағдай жасалады, — деді Шавкат Мирзияев.

Жауаптыларға махалланы үлгіге айналдыру тапсырылды. Атап айтқанда, оған қалалық ортаны әкелу және кәсіпкерлік үшін жағдайды жақсарту бойынша бас жоспар әзірленеді. Оның негізінде бастамашыларға дайын жобасы мен инфрақұрылымы бар орындар ұсынылады. Нәтижеде махалланың әлеуеті артып, айналадағы 5 махалланың орталығына айналады.

Заман талабына сай махалла гузары мен саябақ құрылып, балалар және спорт алаңдары, кітапхана, кәсіптік және тілдерді оқыту орталығы, банк бөлімшесі құрылады. Мемлекеттік инвестициялық бағдарлама аясында мектептер мен балабақшалар күрделі жөндеуден өтеді. Көшелерге асфальт төселіп, сәндік және жеміс ағаштары, гүл көшеттері отырғызылады. Ескі және өнімділігі төмен бақтар толықтай жаңартылады. Тұрғындар әлеуметтік келісімшарт негізінде үйлерін ретке келтіретін болады.

Жалпы, республикамызда төменгі жүйедегі жұмысты “жандандыру” туралы қаулы әзірленіп жатқаны айтылды. Аудандар мен махаллаларға жаңа келбет беру үшін бюджеттен жалпы 5 триллион сум бөлінеді. Атап айтқанда, Намангандағы Косонсой, Нарын аудандарына 100 миллиард сум, ал қалған аудандардағы екі “ауыр” махаллаға 5 миллиард сумнан қаржы бөлініп, еңбекте үлгілі, тұрмысы әл-ауқатты, кәсіпкерлікте алдыңғы қатарлы аумаққа айналдыру шаралары қолға алынбақ.

Өткен жылы 25 март күні мемлекет басшысы Наманган облысында жаңа электр станцияларының құрылысын бастап берген еді. Бүгін соның бірі — Нарын ГЭС-тер қаскадының бастапқы кезені іске қосылды.

Президент Шавкат Мирзияев облысқа сапары барысында бұл энергетикалық нысанды аралады.

Елімізде жаңартылатын энергия көздерін дамыту ұлттық экономиканың тұрақтылығын қамтамасыз етудегі стратегиялық бағыт болып табылады. Соңғы жылдары Бұхара, Жизак, Қашқадария, Науаи, Самарканд және Сұрхандарияда оннан астам күн және жел электр станциясы іске қосылды. Бұл ретте бірқатар өңірлерде 450 мегаваттық су электр станциясы іске қосылды.

(Жалғасы 2-бетте.)

Өзбекстан Республикасы Президентінің Баспасөз қызметі суреті.

(Жалғасы.
Басы 1-бетте.)

Қазіргі таңда “Ўзбекгидроэнерго” акционерлік қоғамының күшімен Нарын өзенінде 6 ГЭС каскадының құрылысы басталды. Жобаның жалпы құны 428 миллион доллардан астам, жалпы қуаты 228 мегаватт.

Бірінші кезеңде ГЭС-1 іске қосылды. Ең бастысы, ол толығымен отандық өнім мен құрал-жабдықтар негізінде салынды. Бұл тұрғыда оны еліміздегі “тұңғыш ұлттық ГЭС” деп атауға болады.

ГЭС-1 жылына 171 миллион киловатт сағат электр энергиясын өндіруге қабілетті. Мұнда 130 жаңа жұмыс орны ашылады.

Жобаны жүзеге асыру нәтижесінде 430 мың үй электр қуатымен қамтамасыз етіліп, жылына 290 миллион текше метр газ үнемделеді. Бұл экономикаға дерлік 300 миллиард сумдық қосымша пайда деген сөз. Осыған байланысты “Нарын ГЭС каскадының” энергетикалық қана емес, әлеуметтік-экономикалық маңызы бар.

Осы жоба аясында Өзбекстан гидроэнергетикасының тарихында тұңғыш рет көлденен капсула тәрізді гидроагрегаттар енгізілді. Олар төмен қысым жағдайында да жоғары тиімділігімен ерекшеленеді және ұлттық гидроэнергетика саласында жаңа кезеңді бастап жатыр.

ГЭС-те су тосқауылы салынды. Сондай-ақ аумақта әкімшілік-тұрмыстық ғимараттар, диспетчерлік пункт салынды. Қоршаған ортаны қорғау және аумақты абаттандыру мақсатында 6 мың түп сәндік ағаш отырғызылды, келесі көктемде тағы 7 мың жеміс ағашын отырғызу жоспарлануда.

Осыған байланысты бұл жер тек қуат көзі ғана емес, сонымен қатар экотуризм мен демалыс орнына айналады.

Жалпы, Нарын ГЭС-тер каскады — жасыл экономиканы дамытып, халықтың әл-ауқатын арттыруға қызмет ететін стратегиялық жоба саналады.

Мәдени шара

АТТАНДЫҚ БАЛА ШАҚТАН БОЛАШАҚҚА

Ташкент облысы, Бостандық ауданы Шақшам ауылындағы №24 мектепте “Аттандық бала шақтан болашаққа” атты әдеби-сазды кеш өтті. Ол ойшыл, дана, ғұлама Абай Құнанбайұлының 180 жылдық мерейтойына арналды.

Бостандық аудандық қазақ ұлттық мәдени орталығының төрағасы Ерболат Пернеевтің, осы мектеп директоры Серік Парманқұловтың басшылығында ұйымдастырылған шара жоғары деңгейде өтті.

Қазақ тілі және әдебиеті пәндерінің мұғалімі Биалта Болысбекова, Совет Одағының батыры Қанлыбай Тасқұловтың ұлы Нұралы Тасқұлов, мектеп педагогтар ұжымы, сондай-ақ оқушылар белсенділік танытқан әдеби-сазды кеш келген қонақтарға көтеріңкі көңіл күй сыйлады.

Шара барысында оқушылар мәнөнерлеп өлең оқып, Абай атаға арнау айтып, оның өмірі мен шығармашылығына байланысты викториналық сұрауларға жауап

Екінші және үшінші станциялар 2026 жылы, ал қалғандары 2027 жылы пайдалануға берілімек. Әр станцияның қуаты 38 мегаватт, оларды пайдалану кезінде қосымша жұмыс орындары ашылады.

Энергетика жүйесіндегі мұндай ауқымды жобалардың халықты тұрақты электр энергиясымен қамтамасыз етуде, өнеркәсіп салаларының үздіксіз жұмысын қамтамасыз етуде, экономикалық тиімділікті арттыруда маңызы зор.

Сол жерде Президент Шавкат Мирзияев Наманған облысын экономикалық және әлеуметтік дамыту іс-шараларын талқылаған жиналыс өткізді.

Өңірде атқарылып жатқан елеулі істер экономиканың дамып, халықтың әл-ауқатын арттыруда көрініс табуда. Соңғы сегіз жылда облысқа 7 миллиард доллар көлемінде шетелдік инвестиция құйылып, 8 мыңға жуық жаңа кәсіпорын іске қосылды. Экспортқа шығарылатын өнім түрлері 2 есеге артып, 1 мыңнан асты.

Еңбекке жарамды халықтың 82 пайызы шағын бизнес пен кәсіпкерліктің арқасында күнкөріс қамымен айналысады. Халықтың нақты орташа табысы үш есеге өсті. Ең бастысы, наманғандықтар бұл өзгерістерді күнделікті өмірде сезінеді.

Жиналыста осы қарқынды жалғастыру және тиімділікті одан әрі арттыру мүмкіндіктері талқыланды. Атап айтқанда, жыл соңына дейін 4 миллиард доллар инвестиция тарту, экспортты 1 миллиард долларға жеткізу, 323 мың адамды жұмыспен қамту, 26 мың отбасын кедейліктен шығару міндеті айтылды.

Мемлекет басшысы махаллаларды

абаттандыру бойынша маңызды бастама көтерді. Оған сәйкес, елімізде “Даму және көшбасшылық мекені” бағдарламасы жүзеге асырылатын болады. Бұл бағдарлама Ферғана, Самарқанд және Ташкент облыстарындағы 4 ауданды, қалған облыстардағы 2 ауданды, сондай-ақ республика бойынша ең “ауыр” 328 махалланы қамтиды.

Наманғанда аз ғана уақыт ішінде кедейшілік 2,5 есеге қысқарды. Бизнес жобалардың көбеюіне және орташа айлық жалақының артуына байланысты екі жылда көшіп келген 62 мың адам елге оралды.

“Реформалар” штабына алдағы жылы облыстың көрікті жерлерінің бас жоспарын жасап, жүзеге асырылатын жобалар арқылы 50 мың адамды жұмыспен қамту және табыс табу тапсырылды. Поп, Турақорған, Уйчи, Үшқорған, Чуст арқылы өтетін өзенсу жағаларының 40 шақырымдық бөлігінде 650 қызмет көрсету нысанын салып, 10 мың адамға табыс әкелуге болатыны көрсетілді.

Бүгінгі таңда облыс өнеркәсібінің үштен бірі мен экспорттың жартысы тоқымашылық саласына тура келеді. Наманғандық кәсіпкерлер брендтермен жұмыс жасауда республикада көш бастап тұр.

Инвестиция тарту және брендтермен ынтымақтастықты кеңейту үшін бір айдың ішінде облыста жеке жобалық кенсе ашылады. Халықаралық сертификат алған тоқыма кәсіпорындарының саны 50-ге дейін ұлғайтады.

Жауаптыларға жыл соңына дейін Варшава мен Лондонда кемінде 1 мың шаршы метр сауда үйлерін ұйымдастыру тапсырылды. Жалпы, облыс биылғы жылы тоқыма өнімдерінің экспортын 500 миллион долларға жеткі-

зіп, екі жылда құны 1 миллиард доллар болатын 25 ірі жобаны іске қоса алатыны айтылды.

Жыл басынан бері облысқа 1 миллион 200 мың шетелдік, 2 миллион жергілікті турист келіп, туризм экспорты 200 миллион доллардан асты.

Тиісінше, туризм инфрақұрылымын дамыту қажет. Алайда Наманғандағы ең тартымды өңірлердің бірі — Чортоқ ауданының әлеуеті толық пайдаланылмай отыр. Тіпті туристерге онлайн ақпарат алу, алдын ала тапсырыс беру, мәдени демалыс сияқты қарапайым қызмет түрлері де жолға қойылмаған.

Сондықтан Чортоқ жыл бойы қызмет көрсететін өңірдің туристік орталығына айналатыны айтылды. Мұндай жобалардың инфрақұрылымына 50 миллион доллар бөлінеді.

Дүниежүзілік банкпен “Орта қалаларды дамыту” жобасы аясында биыл “Фуркат” саябағы қайта жаңғыртылып, оның аумағы 2 есеге жуық ұлғайтылады. Чортоқсай бойында 11 шақырымға жаяу жүргіншілер мен велосипед жолдары салынады.

Жеделдетілген кешенді дамыту бағдарламасы аясында Чортоқсай мен Үлкен Наманған каналының 7 шақырым жағалауы бетондалып, 30 гектар жер пайдала аумаққа айналады. Мұнда көпжылдық бау-бақшалармен үйлесетін ірі санаториялық үлгідегі қызмет көрсету нысандары салынады.

“Чортоқ” су қоймасының айналасында туристік кешен, қонақүй, мейрамхана, демалыс және ойын-сауық нысандары салынады. Поп ауданындағы Арашан көлінің айналасында 1200 гектар аумақта жылына 1 миллион турист қабылдайтын үлкен туристік кешен салынады.

Семинар

ЖАСТАР ЖЕТЕКШІЛЕРІ НАЗАРДА

Елімізде жастарға жасалған жеңілдіктер мен жағдайлар, ал жастардың берілген мүмкіндіктерді тиімді пайдалануы жайлы көп айтып жатамыз. Өрине, бұл олардың болашағына, қоғамнан өз орнын табуына серпін беретін ықпал. Ал жастарды жетекшілік, басқарушылық қабілетін арттыру, осы орайда білім мен дағды беру, көшбасшы жастар үшін тамаша тәсіл болмақ.

Жуырда ғана мемлекет басшысының, үстіміздегі жылдың 10 сентябрінде қабылдаған “Махаллаларда жастармен жұмыс жүргізу жүйесінің нәтижелілігін арттыруға қатысты іс-шаралар туралы” жарлығы қабылданды. Сол жарлықтың орындалуын қамтамасыз ету мақсатында астана-мыздың барлық аудандарында жауапты ұйымдар мен тиісті мекемелер махалла жастарының жетекшілері үшін оқу-семинарлар ұйымдастыруда.

Оқу-семинар барысында жастарға жарлықтың мән-мазмұны және оған қатысты міндеттер толық түсіндірілуде. Шарада тілге тиек етілгендей, жарлыққа сәйкес, жастармен жұмыс жүргізу жүйесін жетілдірудің басты мақсаты етіп белгіленді.

Атап айтқанда, жастардың ділгірліктерін жеке жанасу негізінде шешу, махалла жастар жетекшілері қызметінің нәтижелілігін арттыру, олардың кәсіптік қызығушылығын ерте бастан анықтау, жастардың еңбек базрында бәсекеге қабілетті маман ретінде дайындау, олардың идеологиялық иммунитетін күшейтіп, жаңа идеяларға махалла деңгейінде қарсы күресу сынды мәселелер белгіленді. Сондай-ақ жастарға тиісті мәліметтерді цифрландырып, олардың әлеуметтік жағдайы бойынша бірегей электронды база қалыптастыру жоспарға енгізілді.

Сонымен қатар шара барысында жастардың ой-пікірлері де тыңдалып, олардың жасаған ұсыныстары мен бастамалары тыңдалды және бұл орайда жан-жақты түсініктер берілді.

(Өз тілшімізден.)

Өзекті мәселе

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ – ҚОҒАМ ІНДЕТІ

Үстіміздегі жылдың март айында мемлекет басшысының қатысуымен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша ұлттық кеңес жиналысы өткен болатын. Онда “Бәріміз бірегей күшпен әрекет етсек, әрине оңды нәтижеге қол жеткіземіз. Сол үшін махалла белсенділері, қариялар, зиялы қауым, ақын-жазушылар, өнер және руханият қызметкерлері, кәсіпкерлер, танымал тұлғалар, басшылар, депутаттар мен сенаторлар, жалпы бүкіл жамағат бірге сыбайлас жемқорлыққа “қоғам ағзасындағы обыр” ретінде қарауы тиіс”, — деді Ш.Мирзияев.

Шынында да, жиналыста мемлекет басшысы жұртшылыққа жүгініп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жалпыұлттық міндет екенін, отансүйгіштің ождан-дық ісі екенін тілге тиек еткен болатын.

Жуырда Жоғарғышырық ауданындағы “Жанабазарғаз” кәсіпорнында өткен “Сыбайлас жемқорлық қоғам ағзасындағы обыр” тақырыбындағы шара мемлекет басшысының баяндамасына орай өтті.

Шара Өзбекстан ХДП аудандық кеңесі мен Республикалық руханият-ағарту орталығы аудандық бөлімдерінің ынтымақтастығында ұйымдастырылды. Шараға газбен қамтамасыз ету кәсіпорнының жауапты мамандары, жұмысшы-қызметкерлер қатысты.

— Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша 5 заң, 12 жарлық пен қаулы шығарылды, — дейді шарада сөз сөйлеген Республикалық руханият-ағарту орталығы аудандық бөлімінің басшысы, Халық депутаттары аудандық кеңесінің депутаты

сумен қамтамасыз етіп отырған 70 жыл бұрын салынған “Қурашхона” су нысаны қуаты бүгінде 50 пайызға да жетпейді. Бұл нысанды Еуропа тіктелу және даму банкімен бірлесіп қайта құру туралы шешім қабылданды.

Наманған халқы көп ұзамай миллиондық қалаға айналады. Осы тұрғыда балабақшалар санын көбейту өте өзекті екені айтылды.

Осыған байланысты кәсіпкерлерге бірқатар жеңілдіктер жарияланған еді. Оларды тиімді пайдаланып, Наманған қаласында биыл 5 мың, келесі жылы 15 мың орындық балабақшалар ұйымдастыру маңызды екені айтылды. Облыстағы 49 техникумға шетелдік стандарттар мен дуальды оқыту енгізілетіні айтылды.

Соңғы үш айда “Белсенді өмірге қадам” бағдарламасы бойынша 3000-ға жуық мұқтаж жандарға көмек көрсетілді. Нәтижесінде осы бағдарламаға тартылған 350 адам жұмысқа орналасты. Әлеуметтік қорғау жөніндегі ұлттық агенттікке өңірдегі деменция және Паркинсон ауруы бар адамдарға күтім көрсету қызметтерін құру тапсырылды.

— Бүгін сіздермен бірлесе отырып, қалалар мен аудандарды дамытуда, халықтың жағдайын одан әрі жақсартуда жаңа белестерді белгіледік. Бірікпек, бұдан да жоғары нәтижелерге қол жеткізе аламыз. Іскер, еңбекқор наманғандықтардың көмегімен біз облысты еліміздің ең абат, гүлденген өңірлерінің біріне айналдырамыз, — деді Шавкат Мирзияев.

Жиналыста аумақтар мен сала басшылары алға қойылған міндеттер жөнінде ақпарат беріп, кәсіпкерлермен, жұртшылық өкілдерімен әңгімелесті.

Өзбекстан Республикасының Президенті Шавкат Мирзияевтың Наманған облысына сапары жалғасуда.

**З.ЖОНИБЕКОВ,
И.АВВАЛБОВ,
А.РУСТАМОВ,
ӨзА-ның арнаулы тілшілері.**

Тағылым

ОҚУШЫЛАРДЫ ДАМУДА ТӘРБИЕНІҢ ҰҚПАЛЫ

Қазіргі мектептегі оқу-тәрбие жүйесінің құрамды бөлігі — сыныптан тыс жүргізілетін тәрбие жұмыстары. Тәрбие жұмысында жеке тұлғаны қалыптастыру, оқушыны жан-жақты дамыту негізгі рөл атқарады. Оқушыны дамытуға оқыту, білім беру, тәрбиелеу үрдістері өзара бірлікте жүргізілгенде ғана қол жеткізуге болады.

Мемлекетімізде егемендік жылдарында жүзеге асырылған кең ауқымды реформалар тәуелсіздігіміздің берік болуын, қауіпсіздік және құқықтық негіздерін, қоғамда заң үстемдігін

орнату, адам құқығы және еркіндіктерін, ұлтаралық ынтымақтастық пен діни еркіндік ортасын ашу үшін маңызды іргетас болды, халқымыздың тұрмыс деңгейінің жоғары болуы,

дүниежүзі талаптары дәрежесінде білім алу және кәсіп менгеру, азаматтарымыздың ізгі жұмыстарды орындау үшін барлық жағдай жасалды.

Бүгінгі мектеп қабырғасында отырған жас буынды ұлттық менталитет дәстүрлеріне негіздеп отырып,

тәрбиелеу қажеттілігі, осыған дейінгі өмір тәжірибелерімізден айқын аңғарылады. Жалпы адам бойындағы мәдениеттілік адам мен адамның, қоғам мен адамның, адамның іс-әрекеттері негізінде көрініс табады. Адамның мәдениеттілігін айқындайтын негізгі күш — орта. Осы тұжырымдардың қай-қайсысы да мәдени-

еттің ұлттық формада өмір сүретінін аңғартады. Сондықтан да мәдениет арқылы этностық, тарихи, мемлекеттік, экономикалық, әлеуметтік, этнографиялық болмыс бейнесі көрініс табады деуге әбден болады.

Тәрбие қоғамдық өмір талаптарына сай өзгеріп, жетіліп отыратыны белгілі жағдай. Мәселен, ұзақ мерзімді іске асырылатын және күн сұранысына қарай жедел шешімін күтетін мақсаттар болады. Тәрбие мақсаты әрдайым қоғамдағы мәдениет пен өркениеттің айнасы тәрізді, мәселен, руханилық, адамгершілік, бостандық т.б. Біздің қоғамымыз-

дағы жедел шешуді қажет ететін тәрбие мақсатына: өзіндік ой-әрекетін дамыту (инициатива), қоғамдағы жетістіктерге ілесу, нарықтық-экономикалық қатынастарды түсіну т.б.

Тәрбие теориясында қамтылған мәселе — адамды тұлға ретінде қалыптастырып дамыту. Психология тұлғаның мінез-құлқын, түрлерін, тұлғаның қылықтарын негізін анықтайды. Жалпы адамзаттық адамгершілік құндылықтар тәрбие мақсатының өзегі. Олар руханилық, бостандық жауапкершілік, ізгілік т.б. адамның өмір сүру мәнділігін айқындайтын мақсаттар мен мүдделер жиынтығы.

Жас ұрпаққа жан-жақты тәрбие беруде, білім негіздерін меңгерту арқылы оның тәндік, жандық, рухани, қоғамдық, әлеуметтік үйлесімділік сақталады. Өмір сүру құндылықтары мен мәнін түсініп, табиғатпен сабақтаса отырып, адамдық игі қаси-

еттер негізінде дамуға мүмкіндіктер алады. Адам өзін-өзі рухани дамыту үшін үнемі тәрбиелеп, өзініңнен білім алып, өз бетінше оқып үйренуге ұмтылуы шарт. Осы қасиеттер оқушы бойынан көрініс табу үшін, жас ұрпақ тәрбиесінде халқымыздың рухани байлығы, әдет-ғұрып, салт-дәстүр, ұлттық сана, дін және рухани құндылықтарды жоғалтпай пайдаланып отыру өз нәтижесін береді. Сондықтан мектепте ұйымдастырылатын тәлім-тәрбиелік іс-шаралар мен тәрбиелік жұмыстар, оқушыларды жан-жақты дамытып, үнемі жетілдіріп отыратын бағытта болуы керек.

**Ш.СУЛАЙМОНОВА,
Шыршық мемлекеттік педагогика университеті Гуманитарлық пәндер факультеті тарих кафедрасының аға оқытушысы.**

Өндірістен — өркениетке

ЖАҢА МҮМКІНДІКТЕР МЕКЕНІ

Соңғы жылдарда еліміз экономикасы жаңа белестерге, жаһандық интеграция мен өндірістік жаңғыру жолына нық қадам басуда. Еліміз жаңа даму баспалдағына көтеріліп, саяси, экономикалық, әлеуметтік жүйеде реформалар дәуірі басталды.

Бүгінгі таңда мемлекетіміз инвесторларға ашық, кәсіпкерге қолдау көрсететін, жастарға сенетін, білім мен ғылымды тірек ететін, әлеуметтік әділеттілік пен құқықтық еркіндікті басты құндылық деп білетін, сондай-ақ аумақтардың дамуын — бүкіл еліміз өркендеуінің іргетасы деп танитын жаңа форматтағы елге айналууда.

Президент белгілеген “Жаңа Өзбекстан — халық үшін қызмет ететін мемлекет” деген концепция еліміздің даму философиясына айналды. Қабылданған бағ-

дарламалар мен заңдар, ашылып жатқан мыңдаған мектеп, зауыт, аурухана мен жолдар — соның айғағы.

Жаңа Өзбекстанның экономикалық саясаты шетелдік және отандық инвестицияны кең көлемде тартуға, бизнесті еркін дамытуға, өндірістік қуатты арттыруға бағытталуда. Мемлекет тарапынан жасалып жатқан салық, кеден және әкімшілік жеңілдіктер — кәсіпкерліктің дамуына жаңа тыныс берді.

Инвестор қайда сенім тапса — сол елге келеді. Ал Өзбекстан бүгінде инвесторлар үшін сенімді серіктес қана емес, сондай-ақ ұзақ мерзімді стратегиялық серіктес екенін дәлелдеп отыр. Қала-

лар ғана емес, аудандар мен ауылдарда да ірі инвестициялық жобалар жүзеге асуда.

Орталықтан шалғайдағы аудандар мен ауылдар енді тек көмек күтіп отыратын аумақ емес, керісінше елді өрге сүйрейтін күшке айналууда. Жаңа өндіріс орындары, агроөндірістік хабтар, білім ошақтары, инфрақұрылым — осының бәрі жергілікті жердегі мүмкіндіктерді ұлғайтып, халықтың тұрмыс сапасын жақсартуға ықпал етуде.

Мұның жарқын үлгісін Аққорған ауданындағы, “Хамид Олим-

лікті құрылыс саласын сапалы материалмен қамтамасыз етіп қана қоймай, инфрақұрылымды жақсартуға, қала құрылысын дамытуға және жол салу мәдениетін көтеруге де үлес қоспақ.

Кәсіпорын жылына 250 мың шаршы метр тас төсеніш өндіре алады. Бұл ондаған шағын ауданның жолын жөндеуге, саябақтар мен қоғамдық кеңістіктерді абаттандыруға жеткілікті мөлшер.

Кәсіпорынға орнатылған технологиялық желілер толығымен Қытайдан әкелінген, автоматтандырылған, сапа стандарты ұлғайтып, халықтың тұрмыс сапасы мен өндіру қарқыны халықаралық деңгейге сай.

Жобаның тағы бір маңызды тұсы, жұмыссыздықпен күреске қосқан үлесі. Кәсіпорын іске қосылуымен 30-дан астам азамат тұрақты жұмыс орнына ие болды. Олардың арасында шетелден келген еңбек мигранттары, бұған дейін жұмыссыз жүрген жастар мен жергілікті тұрғындар да бар.

Мұндай кәсіпорындар — еліміздің өнеркәсіптік әлеуетін қалыптастыратын тірегі. Мемлекет соңғы жылдары “аумақ — ел экономикасының жүрегі” деген ұстаныммен өндірісті орта-лықтан аумаққа көшіруге, жергілікті ресурстар мен адам капиталын тиімді пайдалануға ерекше көңіл бөлуде.

“ZHONG WU XIN YUAN” жобасы — осы саясаттың нақты жемісі. Бұл кәсіпорын арқылы инфрақұрылым жаңаруда, жаңа жұмыс орындары ашылууда, са-

палы құрылыс материалдары ішкі базарды қамтуда, сондай-ақ қарапайым халықтың табысы артуда.

Қытай мен Өзбекстан арасындағы стратегиялық серіктестік күн санап нығаюуда. Екі елдің арасындағы экономикалық қарым-қатынас жеке кәсіпорындар мен нақты жобалар арқылы тереңдеп, өзара инвесторлар сенімі мен базардың ашықтығы дәлелденіп отыр.

Бұл жоба аумақтың инвестициялық тартымдылығын арттырып, басқа да шетелдік және отандық инвесторларға ауданның мүмкіндігін паш етті. Қазірдің өзінде бұл кәсіпорын айналасында жаңа логистикалық, көлік, қызмет көрсету инфрақұрылымдары дамууда.

Бүгін ауданда бой көтерген өндіріс орны — еліміз дамуының жаңа беті, болашаққа бағытталған саналы қадам, әр азаматқа сенім ұялататын нақты нәтиже.

Әрбір іске қосылған өндіріс орны — еліміздің экономикасына қосылған кірпіш қана емес, керісінше, ол — отбасы тағдыры, жастардың болашағы, мемлекеттің келбеті.

Еліміз бүгінде “инвестиция түскен жерде — тұрақтылық, жұмыс, даму бар” деген қағидалы нақты іске асыруда. Әрбір ашылған зауыт, фабрика, логистикалық орталықтардың барлығы аумақтардағы тұрмыс сапасын арттыруға бағытталған реформалардың жемісі.

Ерсейіт БАТЫРБЕКОВ,
“Нұрлы жолдың” тілшісі.

Науқан

МАҚТА ЖИНАУҒА КІРІСІЛДІ

Мақта жинау науқанын қысқа мерзімде және сапалы түрде жүзеге асыруды мақсат еткен Науаи облысы Қызылтөбе ауданының Орташөл аймағында жұмыс істейтін фермерлер шит егу науқаннан бастап-ақ бұл жұмыстарға байыпты кірісіп, шитті мақта жинау комбайнына бейімдеп жерге еккен болатын.

Ағымдағы жылы Қызылтөбе ауданында жұмыс істейтін 231 фермерлік шаруашылықтың 5965 гектар жерінде мақта өсірілген. Дәл осы күндері егін жинау кезені келді. 2025 жылдың 3 сентябрінде Қызылтөбе ауданының Орташөл аймағында мақта жинау науқаны алдында семинар өтті.

Семинарға облыс әкімі Нормат Тұрсунов, аудан әкімі Бекзод Бобомуродов, ауыл шаруашылығы саласының өкілдері

және аумақтағы фермерлер қатысты. Жиын-терін алдында сөз сөйлегендер егіннің берекелі болуын және барлық фермерлер өздерінің жоспарларын артығымен орындауын тіледі.

Үдерісте қызылтөбеліктер биыл сатып алған 15 мақта жинау комбайнының кілті фермерлерге салтанатты түрде тапсырылды. Барлық комбайндар аумақтарға жол тартып, “Мақта-2025” жинау науқанына старт берілді.

Білім мен тәрбие

АЛҒАШҚЫ ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинетінің қаулысы негізінде әрбір аудан мен қалада Алғашқы даму орталықтарын құру жұмыстары кезең-кезеңімен жүзеге асырылуда.

маған және ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды, әсіресе “Кедей отбасылар тізіміне” енгізілген отбасылардың балаларын біліммен қамту.

Мұнда оқыту төмендегі екі модельге негізделген: “Ойын тобы” — 3-6 жастағы балалар үшін қысқа мерзімді (3,5-4 сағаттық) топтар. Олар күніне екі ауысымда жұмыс істейді. Топтарда балалармен ойын және оқу үдерістері жүргізіледі. Қажетті жабдықтармен және ойыншықтармен қамтамасыз етілген. “Арнайы мектепке дейінгі білім беру қызметі” — 2-7 жастағы ерекше қажеттілігі бар балаларға арналған. Мұнда арнайы педагогтар (тәрбиеші, логопед, психолог) отбасылардың үйіне барып, баламен 40 минут оқу сабағы, содан кейін 20 минут ата-анамен кеңес өткізеді. Әр бала үшін жеке бағдарлама жасалады.

Науаи облысында бүгінге дейін 4 аудан мен қалада Алғашқы даму орталықтары өз жұмысын бастады. Нәтижеде 600-ге жуық аз қамтылған отбасының балаларын мектепке дейінгі біліммен қамту мүмкіндігі пайда болды.

Бүгін Кенимех ауданында “Алғашқы даму орталығының” ашылу салтанаты өтті. Салтанатты шараға аудан әкімі Руслан Рузиев, Науаи облыстық Мектепке дейінгі және мектепте білім беру басқармасының басшысы Рано Хайитова, Әлеуметтік қорғау ұлттық агенттігінің облыстық басқармасының жауапты қызметкері Л.Облокулов қатысып, орталықтың маңыздылығы, тәрбиеленушілер үшін жасалып жатқан

мүмкіндіктер туралы сөз сөйледі.

Бұл орталықтарды құрудағы негізгі мақсат — мектепке дейінгі біліммен қамтылмаған балалар үшін тең мүмкіндіктер жасау, олардың қоғамға бейімделуі мен білім алуға дайындығын қамтамасыз ету, жас ерекшелігі мен жеке қажеттіліктерін ескере отырып, жан-жақты дамуына жағдай жасау. Орталықтың негізгі мақсаты — мектепке дейінгі білім берумен қамтыл-

Гүлдана ТӨРЕХАНҚЫЗЫ,
Науаи облысы,
Кенимех ауданы.

МАУСЫМҒА ДАЙЫНДАЛУДА

Қарақалпақстан Республикасы Шымбай ауданы “Тағжап” ААЖ-да орналасқан “Агро олам Чимбой” жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 1 гектар 70 сөтік жерде жылыжай құрып, бүгінде ішкі базарларымызды қамтамасыз ету мақсатында қызанақ, қияр және бұлғар бұрышын өсіруде.

Қазіргі уақытта 70 сөтік жердегі қияр өнімі жиналып, екінші маусымға егуге дайындалуда. ЖШС-нің жалпы 2 гектар 20 сөтік жері болып, 50 сөтік жерге асқабақ пен қарбыз егілген.

Жылыжайда 10 адам тұрақты жұмыспен қамтылған, маусымда тағы 20 жұмысшы жұмыс істейді. Барлығы 30 адам жұмыспен қамтылған. Жұмысшыларға жалақылары уақытылы төленіп, ыстық тамақпен қамтамасыз етілген.

— Жылыжайда өсірген бақша өнімдерімізді ішкі базарға жеткізіп отырымыз. Көктемгі маусымда 150 тонна қияр, 25 тонна қызанақ алсақ, енді қосымша 10-15 тонна қызанақ, 30-40 тонна қияр жинап алуды жоспарлап отырымыз.

Сондай-ақ, жылыжайдың бір бөлігіне күзгі қияр егу үшін жерді дайындап жатыр-

мыз. Қазіргі уақытта он бес отбасыны, жалпы жергілікті азаматтардың жұмыспен қамтылуын қамтамасыз еттік. Сондай-ақ, қысқы жылыжайды кеңейтіп, қазандық салу үшін дайындық жұмыстарын жүргізіп жатырмыз және сол арқылы халқымызға қыстың күндері бақша өнімдерін жеткізіп берумен қатар, қосымша жұмыс орындарын ашқымыз келеді, — дейді жылыжай агрономы Атамурат Усманов.

Халыққа көкөніс өнімдерін жеткізуде жұмыс жүргізіп жатқан қоғам қызметкерлері бал араларын бағып, одан таза бал алу жұмыстарымен де айналысуда. Бүгінде 50 қорап бал арасына күтім жасалып, одан да қосымша табыс табу жұмыстары жоспарланған.

Тілеухан ШӨМЕКОВА,
“Нұрлы жолдың” меншікті тілшісі.

Кәсіпкерлікке кең өріс

БЕЛСЕНДІЛІК ҚЫЗ-КЕЛІНШЕКТЕРДЕ

Бүгінде елімізде кәсіпкерліктің 5 пайыздан астамын қыз-келіншек құрауда. Бұған мемлекет тарапынан қыз-келіншектер үшін қауіпсіз орта, қаржылық мүмкіндіктер жасауға бағытталған бірқатар іс-шаралар мен бағдарламалардың нәтижесінде қол жеткізілуде.

Ұлттық статистика комитетінің мәліметтеріне қарағанда, үстіміздегі жылдың 1 январын алғанда Өзбекстанда кәсіпкер әйелдердің басшылығындағы шағын кәсіпорын және микрофирмалардың саны 43 мың 860-ты құраған.

Олар экономикалық қызмет түрлері бойынша төмендегідей бөлінді: қызмет саласында 173 мың 239, сауда саласында 17 мың 161, өнеркәсіп саласында 5 мың 464, сондай-ақ басқа да салаларда 3 мың 996-ны құрауда. Бұл көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда 2 мың 611-ге асқан.

Кәсіпкер әйелдердің басшылығындағы шағын кәсіпорын және микрофирмалардың саны аумақтар бойынша Ташкент қаласында 12 мың 814, Ташкент облысында — 5 598, Самар-

қант облысында — 3 509, Қарақалпақстан Республикасында — 2 866, Хорезм облысында — 2 673, Сұрхандария облысында — 2 656, Бұхара облысында — 2 434, Ферғана облысында — 2 035, Науаи облысында — 2 025, Қашқадария облысында — 1 879, Жызақ облысында — 1 366, Сырдария облысында — 1 252, Әндіжан облысында — 1 227, ал Наманган облысында 1 мың 130-ды құрауда.

Әйел басшылардың басқаруындағы шағын кәсіпорын және микрофирмалардың өнім сатудан түскен таза табысы 47,7 триллион сумды құрап, өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 10,1 триллион сумға асқан.

Гүлжамал БАЙТӨРЕЕВА,
“Нұрлы жолдың” тілшісі.

Тілсіз жау

КӨҢІЛ БӨЛУМЕН ЖҮЗЕГЕ АСАДЫ

Болып жатқан өрттің алдын алу, мұндай жағдайларға жол бермеу мақсатында Өрт қауіпсіздігі қызметі тарапынан жергілікті билік, тиісті ұйымдар, сондай-ақ махалла белсенділерімен ынтымақтастықта едәуір істер атқарылуда. Олардың басты мақсаты халық шаруашылығы тармақтарында, тұрғын үйлерде, тұрғындар көп шоғарланатын жерлерде өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталуда. Шаралардың нәтижесі азаматтардың ережелерге көңіл бөлуімен жүзеге асады.

А.АБДИДОВ,
Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенатының ғимаратында ӨҚТҒБ-ның инспекторы.

ҚОНДЫРҒЫЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУДА

Жылыту қондырғыларын пайдалануда заңды түрде шығарылған, техникалық бақылаудан өткен құрылғыларды таңдаңыз. Ескі немесе ақауы бар құрылғыларды пайдаланбағаныңыз жөн. Газ пеші мен плитасын тұрақты тексеріп отырыңыз. Мұнда газ пеші, мұржа және вентиляция тесіктері ыстық және таза болуы тиіс. Сондай-ақ электрлі жылыту құрылғыларын су қолмен ұстамаңыз және жақпаңыз. Оларды суға жақын жерге қою да мүмкін емес. Жоғарыда айтқан фактілердің бәрі өрт қауіпсіздігін және адам денсаулығын қамтамасыз етуге қызмет етеді.

Ш.ТҰРМАМАТОВ,
Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенатының ғимаратында ӨҚТҒБ-ның кіші инспекторы.

ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ САҚТАЙЫҚ

Қазірде еліміздің халық шаруашылығы тармақтарында бірқатар өсу, экономикалық даму бойынша құруар істер атқарылуда. Жүргізіліп жатқан экономикалық реформалар үдерісінде материалдық құндылық жаратуға, мәдени тұрмыстық деңгейінің өсуіне назар күшейтілді. Бұл өз кезегінде өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге сала өкілдерімен бірге азаматтарға жауапкершілік міндетін жүктейді. Материалдық байлықтарды апаттан қорғау өркениеттің әрі қарай дамуына мүмкіндік береді.

Ф.ХУСАНОВ,
Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Заң шығару палатасы ғимаратында ӨҚТҒБ-ның басшысы.

